

VESELÝ PRÍBEH O TOM, AKO SI UŽIŤ CESTU OKOLO SVETA,
KÝM NASTANE ARMAGEDON

PROROKYŇA A TRKVAS

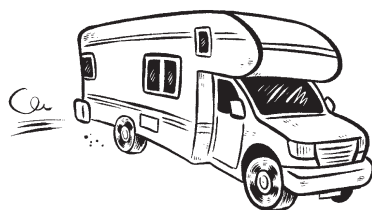
JONAS JONASSON

IKAR

JONAS JONASSON

PROROKYŇA A TRKVAS

Preložila Alexandra Debnárová

IKAR

Jonas Jonasson
PROFETEN OCH IDIOTEN

Copyright © Jonas Jonasson, 2022
Published by arrangement with Albatros Agency, Sweden
Translation © 2023 by Alexandra Debnárová
Cover design © Miroslav Šokčič
Cover illustration © Johan Wanloo
Slovak edition © 2023 by IKAR, a.s.

Zo švédskeho originálu Profeten och idioten
(Bokförlaget Polaris, Sweden 2022)
preložila Alexandra Debnárová.
Redigovala Martina Šebeková.
Korigovala Nikola Kubaliaková.
Obálku podľa originálu upravil Augustín Putera.
Technická redaktorka Helena Oleňová.
Vydalo vydavateľstvo IKAR, a.s., Bratislava roku 2023
ako svoju 7 648. publikáciu.
Sadzba a zalomenie do strán ITEM, spol. s r. o., Bratislava.
Vytlačili TBB, a. s., Banská Bystrica.

ISBN 978-80-551-8971-0

2011

V ČASE, keď sa začalo toto rozprávanie, bol americkým prezidentom Barack Obama, Organizácii Spojených národov šéfoval Pan Ki-mun a Angele Merkelovej zostávalo ešte desať rokov po už šesťročnom období na poste nemeckej spolkovvej kancelárky.

Rusko malo prezidenta, na ktorého meno si už takmer nikto nespomenie. Všetci však vedeli, že vládne dočasný premiér Putin.

Nad severnou Afrikou sa vznášala Arabská jar, na jej čele boli státisíce ľudí, ktorých už unavovala korupcia a zdanlivá demokracia – a ktorí si nahovárali, že to môžu zmeniť.

Zemetrasenie v Tichom oceáne spôsobilo, že na japonské pobrežie sa prirútila vlna vysoká ako päťposchodový dom a spustošila všetko, čo jej stálo v ceste – vrátane jadrovej elektrárne vo Fukušime.

Eurovision Song Contest vyhral pred stovkami miliónov divákov Azerbajdžan. Stále to však bolo nič oproti dvom miliardám, ktoré krátko predtým sledovali sobáš britského princa Williama a Kate Middletonovej. USA medzičasom našli a zastrelili Usámu bin Ládina a neboli pri tom žiadni diváci.

V priebehu roka vzbĺkol nekonečný pohraničný spor medzi Thajskom a Kambodžou a dočasne sa urovnal. Vo Švédsku vládol premiér Reinfeldt, líder konzervatívnej strany, ktorý si vzal za svoje srdcové otázky ľavice a vďaka tomu vyhral dvoje volieb v rade.

V tej istej krajine istý starší brat menom Fredrik, ktorý sa porúčal do Ríma, aby tam spravil diplomatickú kariéru, ponechal napospas

osudu svojho mladšieho brata, prostáčka Johana. Ich mama bola už dávno po smrti, zatiaľ čo ich otec sa ruka v ruke so svojím priateľom prechádzal po plážach Montevidea.

Začneme práve s týmto prostáčikom.

Ale nebude trvať dlho a do hry vstúpi celý svet. Vrátane Obamu, Pan Ki-muna a Putinovho Ruska.

Dobrá chuť!

Jonas Jonasson

PRVÁ ČASŤ

Obdobie pred zánikom Zeme

1. KAPITOLA

Leto 2011

JOHAN BOL MILÝ. Nápomocný. A nerovnomerne nadaný.

Toľko toho nechápal. Napríklad, že ani náhodou nemá najlepšieho staršieho brata na svete.

Delili ich iba dva roky, ale Johan vzhliadal k Fredrikovi ako syn vzhliada k otcovi. Otcovi, ktorého ani jeden z nich nemal.

Teda vlastne mal. Takého, čo zmizol, skôr ako sa Johan vôbec narodil. A ktorý sa v priebehu rokov pri ojedinelých príležitostiach objavoval. Naposledy na maminom pohrebe. Na kare synom daroval dvanásťapolizbový byt na najkrajšej štokholmskej ulici. Fredrikovi povedal, že je naňho hrdý a Johanovi, že jedného dňa sa hádam všetko na dobré obráti.

Potom odišiel.

Bratia si boli podobní vzhľadom, no celkom rozdielni ako osoby. Starší brat kráčal v šlapajach neprítomného otca, chystal sa stať diplomatom, ideálne veľvyslancom. Mladší brat zlyhal aj ako poštár.

Zatiaľ čo jeden sa činil v diplomatickom programe na ministerstve zahraničných vecí, ten druhý sa staral o to, aby dvanásťapolizbák udržal v rozumnom stave, keďže na veľa iného nebol súci.

Fredrik si každý večer sadol s dôležitými dokumentmi do kresla v knižnici, požiadal Johana, aby mu nalial whisky, zamyslel sa, aký je hladný, a rozhodol, o koľkej sa má podávať jedlo.

„Štvrť na osem,“ nakoniec povedal bratovi. „A tým myslím štvrť na osem. Choď už a nechaj ma na pokoji.“

Johan sa cítil potrebný. A hrdý na to, že môže byť užitočný. Rovnako ako bolo preňho niekedy problematické premýšľanie, tak bolo vzrušujúce ochutnávanie a ovoniavanie.

Fredrik zriedka vyjadril spokojnosť s výsledkom. Prakticky nikdy. A prečo by aj mal? Johan predsa nič nevedel. A staršiemu bratovi konštruktívna kritika išla.

„Nedávaj toľko oregana do omáčky, ty trkvas!“

A dal si záležať na etikete.

„Nikdy nepodávaj Pinot noir v pohári na Bordeaux. Koľkokrát to musím opakovať?“

Jeden raz stačilo. Kuchyňa bola Johanovým hlavným pracoviskom od dvanástich rokov, keď mama ochorela tak, že nedokázala vstať z postele. O šesť rokov umrela na niečo s latisnkým názvom, na ktorý si Johan nikdy nevedel spomenúť.

Obsluhovanie Fredrika sa začalo ako hra. A pokračovalo ako rovnaká hra dlho po tom, čo dospeli.

Fredrik ju nazýval „panstvo a služobníctvo“. Jeden z nich bol panstvo, druhý služobníctvo. Ak sluha neposlúchol alebo zabudol povedať „áno, pane“ alebo „nie, pane“, vymenili si úlohy a hra pokračovala.

Fredrik bol najlepší vo všetkom, až na toto. Zakaždým sa pozabudol, takmer nikdy sa nedostal do roly toho, čo slúžil tomu druhému. Keď sa priblížil deň jeho sťahovania do zahraničia a všetko sa malo obrátiť naruby, bol Johan – s niekoľkými párminútovými výnimkami – sluhom už pätnásť rokov za sebou.

„Si na mňa jednoducho príliš bystrý,“ vysvetľoval Fredrik. „Choď mi vziať do pivnice obidva kufre. Potom mi môžeš vyžehliť košeľe a pobaliť veci. Ale nezabudni na hovädziu sviečkovicu v rúre. Hovorili sme o gorgonzole, nie? Začínam byť hladný.“

„Áno, pane. Áno, pane. Nie, pane. A, áno, pane.“

Mimochodom, zabudnúť na hovädziu sviečkovicu? To nikdy. Dôležitá bola teplota. Piekla sa na stodesiatich stupňoch, šla von, keď

malo mäso vnútri päťdesiat stupňov, a odpočivala na podnose, kým nedosiahla päťdesiat celých štyri desatiny stupňa. Poskytlo mu to jedenásť minút, aby mohol dokončiť prestieranie.

Fredrika čakala prvá zahraničná misia ako diplomata. Starší brat pred sťahovaním nevedel, kde mu hlava stojí. Johan sa so stiahnutým žalúdkom pripravoval, že ho nechá samého v parádnom byte na ulici Strandvägen, ale na to bolo Fredrikovo srdce zjavne priveľké. Dvanásťapolizbový byt predal a za utŕžené peniaze kúpil mladšiemu bratovi karavan. S extra vybavenou kuchyňou! Johan dostal aj platobnú kartu s PIN kódom 1-2-3-5. Vybral mu ho Fredrik, aby „si ho nezabudol dokonca ani ty. Na 1-2-3-4 banka nepristúpila“.

„1, 2, 3, 4,“ opakoval Johan.

„1, 2, 3, 5, ty trkvas,“ hromžil Fredrik.

Johanovi poslal na kartu päťtisíc korún a povedal mu, že počnúc týmto dňom by mal dospieť a postarať sa o seba sám.

„Áno, pane,“ povedal Johan, nervózny z nepoznaného, ale vďačný za pomoc, ktorej sa mu dostalo.

Akoby toho nebolo dosť, Fredrik sa postaral o predaj všetkého zariadenia, ktoré odnepamäti patrilo rodu otca Löwenhulta. A teda klavírne krídlo, osem perzských kobercov, rovnaké množstvo renesančných malieb, porcelán, komody, krištáľové lustre, skrine a zrkadlá. Aukčná spoločnosť vyhlasovala, že všetko dohromady je „úplne extraordinárne“. Johan síce počul dobre, no ťažké slová mu spôsobovali problémy. Fredrik mu vysvetlil, že podľa nich by mu výnosy mohli pokryť náklady na let do Ríma.

A tak bolo takmer všetko hotové. Zostávalo iba dať mladšiemu bratovi inštrukcie týkajúce sa karavanu. Johan bude potrebovať elektrický prúd, aby si mohol nabíjať batérie, inak by si nemohol variť. V okolí Štokholmu je niekoľko parkovísk, Fredrik mu zarezervoval to vo Fisksätre. Bolo drahé ako šľak, ako poznamenal Fredrik. Požiadal Johana, aby ho na znak vďaky odviezol na letisko.

Nestihli ani vyraziť a budúci diplomat sa rozhodol, že bude najlepšie, ak si to odšoféruje sám. Johan sa v tom čase už dve minúty

venoval oboznamovaniu sa s volantom. Mladší brat si pomyslel, že zmena šoféra bol dobrý nápad. Šoférovať auto mu robilo ťažkosti, tak ako, mimochodom, väčšina vecí.

Keď sa napokon ocitli pred terminálom pre medzinárodné lety, Fredrik rýchlo zamrmlal čosi, čomu Johan nerozumel, potom „ahoj a veľa šťastia“, vzal si oba kufre a zmizol.

Ten, čo si bol vedomý svojej bezcennosti, zostal v živote po prvý raz sám. Rozhodol sa začať tým, že odšoféruje celú cestu do Fisksättry, aby sa týmto spôsobom naučil, ako funguje auto. Menilo prevody samo od seba, to bolo dobre. A malo iba dva pedále, ktoré treba sledovať, nie tri. Ak nebude počas jazdy myslieť na nič iné, mal by to zvládnuť. A vrazil si, že ani nemusí.

Práve preto však zabudol na diaľnici do Štokholmu prejsť do druhého pruhu, použil výjazd, ktorý si nemal všímať – a zistil, že omylom dorazil k nákupnému centru.

„Super!“

Preto bola kuchynka karavanu, keď nakoniec horko-ťažko našiel cestu na parkovisko juhovýchodne od mesta, plne zásobená.

„Drahé ako šlak,“ okomentoval ho Fredrik. Určite to bola pravda, ale Johan si dovoľil pomyslieť, že vyzerá lacno. Veľké ako futbalové ihrisko. Približne. Viac blata ako trávy. Niekoľko roztrúsených stĺpov elektrického vedenia. Ceduľa, ktorá hovorila, čo všetko je zakázané. Johan si ju nestihol prečítať, teraz bolo hlavné sústrediť sa, aby správne zaparkoval.

Neboli tu žiadne vozidlá, okrem osamelého obytného prívesu kúsok pred ním blízko svahu. Johan si pomyslel, že takto uprostred leta sú ľudia akiste radšej na cestách.

Ale to si nemal pomyslieť. Už mal myslieť na plyn. A pedál vedľa. A volant. Mal zabočiť, aby nepokračoval ďalej smerom k prívesu. A zabrzdíť.

Ale skoro všetko bolo také ťažké... Nešťastie už viselo vo vzduchu, alebo ako to nazvať.

Osamelý obytný príves stál náhodou presne tam, kde nemal.

A približoval sa napriek tomu, že nehybne stál. Johan pochopil, že vpred sa hýbe on sám.

Plynový a brzdo­vý pedál vyzerali podobne. Plyn bol napravo, brzda vľavo. Ale kde teraz bolo vpravo? A vľavo?

Po tom, čo zvládol celú cestu od letiska vzdialeného desiatky kilometrov, vedel Johan jediné – že treba konať *rýchlo*.

Musí zabrzdíť! Risk mu nevyšiel.

Karavan poskočil dopredu.

Skúsil to znovu. Tentoraz úspešne.

Preto nedošlo k veľkej zrážke. Karavan síce narazil jedinému osamelému obytnému prívesu na roli do zadku, ale bolo to len ťuknutie. A Johan zastavil.

Zato kolesá obytného prívesu sa dali do pohybu. A rozbehol sa dolu brehom. Meter. Dva. Päť. Možno aj desať, kým sa mu do cesty nepostavil osamelý strom.

„To nie je dobré,“ povedal si Johan.

Ale zrejme by sa dalo povedať, že to dobré bolo.

2. KAPITOLA

Piatok 26. augusta 2011
Zostáva dvanásť dní

PROROKYŇA SÚDNEHO DŇA upevnila na strop hák. Cítila sa pod psa, zátylok a hrdlo jej tesne obopínal povraz.

Zostávalo posledné, skopnúť stoličku. Aj tak ju nikto nepočúval a do zániku sveta nezostávalo viac než dvanásť dní. Ktoré s pokojným svedomím oželite.

Prepočítavala to znovu a znovu. A ešte raz. Na živobytie si zarábala ako učiteľka na druhom stupni základnej školy, ale iba preto, aby mala na jedlo a nájomné, zatiaľ čo sa venovala astrofyzike. Žiaci, ktorých táto práca obnášala, predstavovali nutné zlo. Keď bola s výpočtom súdneho dňa hotová, navštívila Kráľovskú akadémiu vied. Deväť rokov pracovala na rovnici pozostávajúcej zo šesťdesiatich štyroch krokov a chcela si svoje kalkulácie potvrdiť. Niežeby to bolo potrebné, tým menej preto, že by to ovplyvnilo výsledok, ale hľadala nejaké potvrdenie.

Akadémia jej neodpovedala na maily. Ani na klasické listy. Keď tam zavolala, prepojili ju toľkokrát, že nakoniec skončila tam, kde začala. Nezostávalo jej iné, ako vstúpiť do jej priestorov bez ohlásenia a dožadovať sa stretnutia s predsedom akadémie. Alebo stálym tajomníkom. Alebo s kýmkoľvek iným s výnimkou vrátnika. Následne niekto zavolať na políciu, ktorá nemala čas prísť. Vrátnik vzal veci do vlastných rúk a vyviedol ju von a dolu dlhým schodiskom, kde postávalo iste aspoň dvadsať univerzitných študentov. Keď prechádzal okolo, pevne držiac narušiteľku za pažu, niektorí z nich vyzerali vyde-

sene. Iní zarazene. Najviac jej však utkveli v pamäti zľahka zhovievavé úsmevy. Od študentov, ktorí mali spoločné to, že zanedlho zomrú.

Všetci predsa zomrú! Bez toho, aby sa čo len jediná živá duša stihla dozvedieť, čo vedela. Aký to potom malo zmysel? Malo, mimochodom, vôbec niečo zmysel?

Prorokyňa počítala dni, ktoré prežila. Až do toho dnešného ich bolo jedenásťtisícpäťdesiatdva. Každý jeden z nich, až pokiaľ jej siahala pamäť, pozostával iba z trápenia. Jakživ jej nik nerozumel. Jakživ ju nik nemiloval. Milovala vôbec niekoho ona sama? Viac než Malteho Magnussona na druhom stupni? Toho s milým úsmevom a jemnými spôsobmi?

Milý úsmev. To bolo v podstate všetko, čo jej venoval. A vzdialený pocit, že možno chcel viac, ale neodvážil sa.

Na lúbostný príbeh to nebolo ktoviečo.

Tak prešlo šesť rokov. Plus ďalších deväť rokov výpočtov, ktoré mala teraz hotové. Odpoveď bola nesporná. Prorokyňa dokázala na minútu presne povedať, kedy atmosféra dospeje ku kolapsu. Ani nedala výpoveď. Akurát sa tam prestala ukazovať, bola si istá, že študentom je to jedno.

Neunúvala sa platiť nájomné. Nie preto, že by potrebovala šetriť peniaze, načo by jej boli, keď sa všetko zmení na ľad? Nemalo to žiadny význam.

Vyhodili ju skôr, než počítala, a bez príbytku bolo človeku zima, najmä v noci. Na inzerát si našla obytný prívies aj s miestom na státie. Kým však mohol ísť do premávky, potreboval absolvovať prehliadku.

Prehliadku? pomyslela si. Vo svetle toho všetkého sa jej zdal každý detail taký malicherný...

Dozrievalo v nej rozhodnutie. Zostávalo dvadsať dní. Deň plný trápenia. Zostávalo devätnásť dní. Deň plný trápenia. Zostávalo osemnásť dní...

Prečo by mala zostávajúcemu bytiu prispievať ďalšou troškou rovnakej komodity? Ak by to namiesto toho ukončila ona sama, nevyšla by z toho koniec koncov víťazne? Aspoň v malom? Neobabrala by potom istým spôsobom vesmír o poslednú štipku sračiek?

Tá predstava ju neopustila a dodala jej pokoj. Zakúpila si hák, povraz a stoličku. A teraz ju od vstupu do večnosti, o dvanásť dní skôr ako u všetkých ostatných, delili sekundy.

Keď sa odrazu všetko zatriaslo.

Mysľou jej prebleskla prvá, príšerná myšlienka. Pomýlila sa vo výpočtoch o dvanásť dní? To hádam nebolo možné?

Hák sa uvoľnil zo stropu a odletel pod drez. Obytný prives sa rozbehol.

Nie, toto bolo niečo iné.

Prorokyňa stratila rovnováhu, spadla zo zamýšľanej samovražednej stoličky a mäkko pristála na vlastnej pohovke.

Jazda niekoľko sekúnd pokračovala, kým sa všetko nezastavilo vďaka stromu.

Postavila sa na nohy a vypoťacala sa cez dvere prívesu, ktoré viseli do troch štvrtín otvorené. Stále s povrazom okolo krku.

Tam, kde bol ešte pred malou chvíľou obytný prives, stál teraz muž v jej veku a za ním karavan.

„O čo tu ide?“ vyhrkla. „To sa už človek nemôže ani v pokoji obesiť?“

Johan sa ospravedlňoval. Vôbec nemal v úmysle niekoho obťažovať. Ale bolo také ťažké odlíšiť plyn od brzdy. Pedále sú totiž tesne vedľa seba, vyzerajú podobne a navyše majú rovnakú farbu.

„Rovnakú farbu?“ zopakovala žena pred obytným privesom.

Nikdy sa nezamýšľala nad tým, že plynový pedál má nejakú farbu.

„Obesiť sa?“ spýtal sa Johan, keď mu došlo, čo ju práve počul povedať.

Prorokyňa odvetila, že tých, čo nevedia šoférovať, sa to netýka.

„Musíš prives vytriahnuť karavanom, aby som mohla pokračovať. Potrebujeme povraz.“

Johan neisto ukázal na ten, ktorý jej visel okolo krku.

„Dlhší povraz, ty trkvas.“

Mužovi, ktorý nevedel šoférovať auto, neprekážalo, že ho nazvala tak, ako ho volali stále. Bol Trkvasom, odkedy si pamätal. Prvý mu tak možno povedal jeho milovaný starší brat. Alebo sa to začalo, keď nastúpil do školy. Alebo aj aj. Fredrik bol o dva ročníky vyššie. Zo

svojej pozície mu takpovediac pripravil pôdu. Všetkým o obmedzeniach svojho mladšieho brata porozprával. Ako keď šlo o to trafiť do správnej triedy. Poznať hodiny.

V súlade so všetkým ostatným nedopadlo dobre ani Johanovo úsilie vytiahnuť obytný prívies ženy prahnúcej po smrti na rovnú zem. Vlečné lano bolo pripevnené o obe obydliá, ale ak ste raz mali problém rozlíšiť plyn a brzdu, mohlo to dopadnúť aj tak, ako to dopadlo.

Žena stála bokom a usilovala sa riadiť sled udalostí.

„Teraz opatrne. Pridaj plyn. Nie, počkaj! Pomalšie. Pozvoľna dopredu.“

Na taký malý priestor zaznelo priveľa inštrukcií. Johan mocne zatlačil na nejaký pedál, nech už to bol ktorýkoľvek. A ešte o niečo mocnejšie na ten druhý, aby to vykompenzoval.

Lano povolilo. Obytný prívies bol na polceste hore briežkom, ale hneď sa zasa vydal nadol. Tentoraz bez toho, aby mu v tom bránil ten úbohý strom. Jeho jazda sa skončila až po ďalších osemdesiatich metroch na skalnej plošine, ktorá sa, na rozdiel od svojho okolia, pred pätnásťtisíc rokmi odmietla poddať ľadovcu s hrúbkou jedného kilometra. Týčila sa tu bez veľkého úžitku tisícky rokov. Až doteraz, keď premenila už od počiatku vetvý obytný prívies na črepy.

„Ajaj,“ povzdychol si Johan.

Čo iné mohol povedať?

Prorokyňa pozerala na svoje posledné obydlie, teda na jeho zvyšky. A potom pozrela na vinníka.

„Tamto bol môj domov!“

Johan predsa len videl isté výhody toho, čo sa stalo.

„V ktorom si mala v úmysle obesť sa.“

„To sem neťahaj. U seba doma si môžem robiť, čo chcem.“

Ten muž bez akéhokoľvek nadania sa pozrel dolu svahom. To, čo bolo ešte pred okamihom obytným príviesom, teraz väčšmi pripomínalo hromadu haraburdia.

„Čo keby sme to spoločne upratali?“

Mal pocit, že to by zvládol.

„Čo nevidíš, ako vyzerá? Môj príves nepotrebuje upratať, potrebuje obchodníka so šrotom. Alebo pohrebnú službu!“

To posledné jej pripomenulo, čo sa chystala spraviť.

„Nemáš v karavane hák, ktorý by som si mohla požičať?“

Johan zriedka stíhal sám sebe.

„Áno, to je predsa to najmenej, čím môžem...“

Docvakla mu prvá polovica.

„Na čo ti bude?“

„Čo myslíš?“

Docvakla aj druhá.

„Keď nad tým tak rozmýšľam, spomínam si, že všetky háky sa mi minuli. Nemohol by som ti miesto toho ponúknuť niečo na pitie?“

Prorokyňa rezignovala.

„V tom prípade niečo silné.“

„Domaine Billaud-Simon Chablis Tête d'Or? Dobrý ročník.“

„Povedala som, že silné.“

* * *

Tak ako to Johanovi niekedy myslelo pomaly, teraz sa rovnako rýchlo stalo, že sa chopil iniciatívy. Skôr než sa neznáma žena stihla vrátiť k svojmu najtemnejšiemu ja, rozložil dve kempingové stoličky, kempingový stôl s červeno-bielym károvaným obrusom, dvomi pohármi, fľašou Highland Parku a tanierikom datlí plnených kozím syrom v chrumkavej slanine, posypaných solenými praženými mandľami, ktoré narýchlo spichol pre Fredrika na cestu, na čo si jeho starší brat odfrkol a odmietol ich.

„Táto whisky je rovnako stará ako ja,“ poznamenal Johan a nalial z nej svojej suicídálnej hostke.

„A staršia už nebude,“ odvetila žena a obrátila do seba pohárik, skôr než sa Johan stihol obslúžiť sám.

„Joj,“ vyhrkol.

„Máš zaujímavú slovnú zásobu.“

„Naozaj?“

S iróniou na tom nebol lepšie ako so šoférovaním.

Prorokyňa mu vzala fľašu a doliala si. Tentoraz na to šla opatrnejšie. Uchlipla si a nevravela nič. Naďalej mlčala a ešte trošku si chlipla. Načiahla sa po datliach. Na okamih vyzerala, že sa cíti celkom príjemne, alebo aspoň, že sa necíti nepríjemne. Johan nedokázal pochopiť, prečo si chcela vziať život. Zo zdvorilosti si dal už dva poriadne dúšky Highland Parku a neminulo sa to účinku. Možno preto sa na to odvážil opýtať.

Žena mala náskok celý jeden pohár. Možno preto sa obťažovala odpovedať mu. Alebo si to len potrebovala objasniť sama pred sebou.

Bez ohľadu na dôvody, sediac na kempingovej stoličke na bahnistom poli za Štokholmom, sa pustila do rozprávania. Najskôr trochu. Potom ešte trošku. Povedala, že sa vždy cítila iná.

„Hlúpa?“ skúsil Johan.

Čo ak našiel spriaznenú dušu?

„Nie.“

V škole podávala dobrý výkon, no nemala nijakých priateľov. Čas trávila iba s vlastnými myšlienkami.

Johan si pomyslel, že ani on nemal nijakých priateľov, hoci predtým mu to nenapadlo. Väčšinou predsa trávil čas so svojím bratom a Fredrik tak akosi premýšľal za nich oboch.

Žena pokračovala.

Na druhom stupni to už videla čoraz zreteľnejšie. Skutočne nebola ako ostatní. Zatiaľ čo Victoria, Malin a Maria sa menili z detí na tínedžerky pomocou špirály na mihalnice, módy, šlohnutých cigariet a červeného vína s kolou, ona sa zasekla vo svojom štrikovanom svetříku. Možno za to mohol on, možno to bol zákon prírody, ktorý spôsobil, že sa jej hrudník nevyvíjal rovnakým tempom ako u spolužiačok. Alebo švindľovali. Napadlo jej to, ale vtedy ju to nezaujímalo. Vesmír, ktorý bol človek schopný pozorovať, mal v priemere deväťdesiattri miliárd svetelných rokov s nekonečným počtom svetelných rokov za ním. V danej perspektíve našla len veľmi malý dôvod pripisovať istý význam dvom primerane naplnených vreckám s ryžou v podprsienke, ktorú vlastne nepotrebovala.

„Ryžou?“ zopakoval Johan a uvažoval, o aký druh išlo.

Ženine hlavné známosti počas druhého stupňa pozostávali z učebnice fyziky, učebnice matematiky a vreckových vydaní knížiek o láske z nemocničného prostredia. Dala by prednosť láske vo fyzikálnom laboratóriu, ale také knihy nenašla.

„Ja som skôr pozerával filmy,“ poznamenal Johan.

Cez prestávku sedávala vo svojom svetri a robila Victorii a Malin úlohy. A ako poďakovanie sa jej dostalo nadávok.

„Ešte nie si hotová, ty retardka?“

Budúca prorokyňa ich požiadala o prepáčenie, že si dáva tak načas a že si nie je istá odpoveďou na dvanástu otázku.

„Škaredá a pomalá. Načo si vôbec na svete?“

Šlo o existenciálnu otázku, ktorá ďaleko presahovala hranice chápania mladej Victorie. Budúcu prorokyňu však hlboko zasiahla. Bez toho, aby sa odvažovala pozrieť inam ako rovno pred seba k žiackym skrinkám, opýtala sa sama seba:

„Áno, prečo sme na svete? A kto sme? Malé, malilinké energie v univerze.“

To bolo viac, než Victoria s Malin dokázali zniesť. Alebo Maria, keď už sme pri tom. Alebo ktokoľvek z ostatných.

„Poď, Vicka, dajme si pred angličtinou napoly cigu. Z tej retardky som nervózna.“

Johan pochopil, že aby udržal rozprávanie v chode, bolo treba ženin pohár dopĺňať primeraným množstvom Highland Parku. *Mimocho- dom, ako sa vlastne volá?* uvažoval. Určite sa to časom dozvie.

„Nedáš si ešte datľu? Alebo iba mištičku nasucho opražených arašidov?“

Žena neodpovedala. Dala si o čosi väčší dúšok whisky, než plánovala, a pokračovala. Skutočne niečomu potrebovala dať voľný priechod.

Všetci predsa snívajú. Dokonca aj človek, čo len zriedka nosil niečo iné ako sveter, mal strojček na zuby, ale žiadne krivky a zanedbateľnú sociálnu kompetenciu. Ženin sen sa volal Malte. Bol pekný, to rozhodne áno, ale predovšetkým distingvovaný. Raz jej spadla kniha

z matematiky a on ju zodvihol a podal jej ju so slovami „nech sa páči“. Potom sa jej obtrel o plece a pozrel do očí. A ten úsmev.

Dal jej signál, ktorým naznačoval čosi viac? Ona, ktorej niekto eventuálne dvoril, sklopila v zdesení pohľad, a keď sa odvážila znovu zdvihnúť zrak, bol preč.

Nemusel ju chytiť za plece. No aj tak to urobil. Možno bol rovnako plachý ako ona. Boli už deväťdesiate roky, dievčatá mohli pozvať chlapcov na školský ples rovnako, ako to platilo opačne. Čo ak chcel, ale neodvážil sa? Nepatril k najpopulárnejším v triede, pretože sa pripravoval na vyučovanie, tak ako ona. Niečo sa medzi nimi dialo. Hlavne na hodinách. Ten pocit, akoby tam boli prítomní iba oni dvaja. Delili ich štyri rady lavíc, no i tak.

V budúcej prorokyni sa všetko búrilo. Zvádzala boj medzi tým, kým chcela byť a kým sa stala. V jej svete to predstavovalo asi taký rozdiel ako voľne sa vznášať vo vesmíre a neoblomne sa nechať vtiahnuť do čiernej diery.

„Tá láska...“ poznamenal Johan, hoci si nebol istý, čo tým myslel.

V Bromanovej cukrárni kúpila červené srdiečko zo želé. Dostala ho v malej priehľadnej škatuľke s mašličkou. Spolu s kartičkou visiacou na zlatej šnúrke. Na kartičku napísala: „Chceš ísť so mnou na ples?“

Aranžmán odvtedy ležal na najvyššej policičke v jej skrinke. Čakal, kedy jeho majiteľka natrafí na správnu príležitosť. A nájde odvahu.

A tak sa stalo, že Malte postával o niečo ďalej na chodbe s niekoľkými kamarátmi. Stál bokom, akoby do skupinky celkom nezapadal. Pozeral sa vari v krátkych okamihoch, keď si to jeho kamaráti nevšimli, jej smerom?

Ako by to dopadlo, keby sa rozpráchli do všetkých strán, keby Malte zostal niekoľko sekúnd osamote? A keby vtedy bola dostatočne rýchla? Alebo on, v najlepšom prípade.

Bola taká zamestnaná príležitosťou, ktorá sa jej možno mala naskytnúť, že si z druhej strany nevšimla Victoriu.

„Špehuješ tu chalanov? Ahá, takže teba vzrušuje aj niečo iné ako tvoje knihy?“

Victoria sa posmešne rozosmiala. A pohľad jej padol na srdiečko! Vzala ho z poličky. Otvorila škatuľku. Vylovila ho – a na dvakrát zhltna.

Žiaden zločin proti ľudskosti by nemohol byť horší.

Chlapci zmizli za rohom. Malte sa nemal na odchod. Pozrel sa jej smerom znovu? Alebo na Victoriu? Tú so srdiečkom zo želé v ústach.

Šiel si po svojom. Srdiečko bolo fuč. Rovnako ako jej príležitosť.

Johan si nebol istý, či neznáma nepotrebuje ďalšie palivo. Vyzerala taká smutná. Čo ak sa začne znovu vypytovať na hák?

„Čo sa stalo potom?“ skúsil neisto.

„Dolej mi,“ odvetila žena.

Stalo sa to, že sa nechala vtiahnuť do čiernej diery. Celkom sa ponorila do fyziky, počas rokov, ktoré nasledovali, ju vyrušilo jediné: musela si vymeniť sveter, keď jej narástli krivky.

Jej cieľom bola profesúra, možno akadémia vied, ale zostalo to pri učiteľke na druhom stupni. Učiteľke fyziky, samozrejme.

Práca by sa dala vydržať, nebyť všetkých tých žiakov. Predstavovali to najhoršie, čo poznala. Nechceli ju ani počúvať, ani sa učiť.

Veď aj Johan býval kedysi žiakom. Keďže vedel, že sa nedokáže učiť, radšej ani nepočúval. Bolo by to iba mrhanie časom. Namiesto toho sedel a v duchu komponoval vlastné chody.

Z tohto dôvodu sám seba nepovažoval za pohromu, napriek tomu, že aj triednemu sa raz podarilo nazvať ho tak ako všetci ostatní. Bolo to vtedy, keď mal na bielej tabuli vyhlásokovať slovo bicykel a vznikol z toho m-o-p-e-d. Pomyslel si, že ide rýchlejšie ako bicykel, bol praktickejší. Pravdepodobne nepochopil zadanie, pretože triedny učiteľ si povzdychol: „Choď si sadnúť, ty trkvas.“

„Už si spomínam,“ uvedomil si Johan. „Aj ja som býval nemožný. Pomerne často.“

Petra bola priveľmi ponorená do seba, aby ho počúvala alebo niečo komentovala. Namiesto toho pokračovala.

Takmer celú dekádu venovala všetok svoj voľný čas a ospravedl-